

Grand Prix architektů: tradiční i netradiční

Author: Radomíra Sedláková | Published: 26.06.2009

Tradičně se soutěží v sedmi kategoriích, práce tradičně posuzuje mezinárodní porota, letos ovšem netradičně celá z ciziny, chyběl v ní český výtvarník nebo teoretik. Jejimi členy byli Antal Puhl z Maďarska, Heinrich Degelo ze Švýcarska, Andrej Černichov z Ruska, Andreas Klok Pedersen z Dánska a Peter Gero z Německa (v porotě ovšem reprezentoval Slovensko). Tradičně jsou ceny jistým překvapením, neboť zahraniční porotci nejsou ovlivňováni domácími vztahy a v českých architektonických hvězdách se neorientují, respektive - jsou jim lhostejné. Tradičně se také jistě bude diskutovat, zda ceny byly rozděleny správně a zda se soutěže účastnili všichni, kdo se účastnit měli. To je ovšem problém všech soutěží - poroty posuzují pouze to, co dostanou do ruky, a je jedno, zda jsou to stroje, krásné dívky nebo krásné domy. Porotci nikde v tmavých koutech nehledají. To má možná dělat Akademie architektury, u níž ovšem pořád není zřejmé, kdo jsou její členové a kdo je do ní deleguje. Navíc - ona může stavbu jen nominovat, ale pokud autor nechce, svou práci přihlásit stejně nemusí - což letos udělalo deset architektů.

Rekonstrukce: ČS a ČVUT

Začíná být také tradicí, že porota Grand Prix architektů cenami šetří. Letos jich udělila jen šest, přitom některé kategorie vyšly naprázdno. Bez ocenění zůstaly práce urbanistické, krajinářské, stejně jako designové a výtvarné, možná i proto, že v nich soutěžilo velmi malé množství prací (3, 4, 8). Zato v některých kategoriích porota udělila ceny dvě.

Jedna cena byla udělena v kategorii Rekonstrukce (23 prací). Nečekaně ji nezískala žádná z hojně publikovaných staveb, ani favorizovaný hotel Karlov v Benešově, ale bez většího halasu a asi i bez zájmu odborné veřejnosti provedená rekonstrukce novorenesanční budovy České spořitelny v pražské Rytířské ulici (Gabriela Kaprálová). Porota ocenila především to, jak autorka respektovala původní hodnoty stavby, jak ohleduplně pracovala s prostorem a také to, že „...došlo též k revitalizaci okouzujícího ducha objektu“.

Jedna cena stačila i pro kategorii Interiér (15 prací). Tady zabodovala proměna jednoho z atrií budovy Stavební fakulty ČVUT na originálně koncipovanou učebnu (Ateliér Vyšehrad). Otevřený prostor s vkládanými buňkami, které jsou jen naznačenými místnostmi, je dostatečně inspirativní právě jako ateliér pro výuku budoucích architektů.

Dvě ceny pro rodinné domy

Dvě ceny byly uděleny v mladé kategorii Rodinný dům (22 prací). Tato kategorie odráží hojnost tohoto typu obytných staveb, ale přece jen je poněkud zvláštní svým jasně typologickým určením. Proč třeba není kategorie Bytový dům nebo kategorie Fitnesscentrum? Najednou se tu pletou věci přes sebe, například rodinný dům může být i novostavbou i rekonstrukcí... Jestli to má fungovat jako pobídka pro větší rozšíření rodinných domů coby velké úlohy pro architekty, tak to je poněkud zbytečné - ten, kdo potřebuje vědět, že by měl domek připravovat s architektem, je především potenciální stavebník. Ovšem kdysi udělovaná cena pro investora, tedy stavebníka, ze soutěže potichu zmizela.

Jednu z cen získal neobvyklý dům ve Zdiměřicích (Stanislav Fiala, D3A Studio). Dům minimalistický, přitom plný až romantické poetiky, navenek uzavřený, soustředěný kolem svého otevřeného a volného jádra. Mezi pevnými skládanými a překládanými kubickými tvary většiny staveb této kategorie představoval vskutku oceněnihodné osvěžení.

Stejně jako další „vítěz“ - víkendový dům s hřištěm v Rudolticích v Čechách (Pavel Hladík, Filip Dubský, Nolimat). Dřevěný objem na nepravidelném pětihranném půdorysu, s bohatými funkcemi včetně bazénu, opět s minimem prvků a materiálů - sklo a dřevo, při uzavření ještě rolovací mříže. (I když - je skutečně víkendový dům domem rodinným? Nebo se tu kategorie pletou ještě dál?)

Grand Prix pro ateliér Kuba&Pilař architekti

Mezi novostavbami (26 prací) byl oceněn Městský dům v Brně (Helena Boráková, Dalibor Borák, Martin Příhoda), v němž jsou obchody, kanceláře a byty, jak to ve městech bývalo obvyklé a jak to zvláště v době funkcionalismu bývalo oblíbené. Cenu v této kategorii získala také Studijní a vědecká knihovna v Hradci Králové (Projektíl architekti), jejíž půdorys ve tvaru X vytváří nečekaná spojení prostorů a kulatá okna dávají svým „neurčitým“ rozhozením stavbě půvabnou hravost. I když se pro jistotu moc nehovořilo o urbanistických souvislostech stavby.

Grand Prix získala stavba z Pardubic, Fakulta chemicko-technologická a tělovýchovná zařízení Univerzity Pardubice (Kuba&Pilař architekti). Podle poroty: „Budova stojí v nejlepší tradici českých konstruktivistů a posouvá architekturu do nových dimenzí... čerpá sílu z homogenity své architektury“. K tomu lze těžko cokoli dodávat. Snad jen to, že tuto stavbu Akademie architektury do soutěže nenominovala... Což je vlastně příjemné zjištění. Mezi dalšími oceněnými Akademie bodovala napůl, tři doporučila, tři nechala bez povšimnutí. Porota odpovědně posuzovala podle svého.

Výstava všech přihlášených prací je k vidění ve Veletržním paláci v Praze, prostor Pasáž, denně kromě pondělí od 10 do 18 hodin, do 2. srpna. K výstavě je vydán katalog.

Fotografie:

- 1,2 - Fakulta chemicko-technologická a tělovýchovná zařízení Univerzity Pardubice (Kuba&Pilař architekti)
- 3 - proměna jednoho z atrií budovy Stavební fakulty ČVUT na originálně koncipovanou učebnu (Ateliér Vyšehrad)
- 4 - rekonstrukce novorenesanční budovy České spořitelny v pražské Rytířské ulici (Gabriela Kaprálová)
- 5 - dům ve Zdiměřicích (Stanislav Fiala, D3A Studio)
- 6 - Městský dům v Brně (Helena Boráková, Dalibor Borák, Martin Příhoda)

26.06.2009 08:00, Radomíra Sedláková